

Hotărârea Curții (Camera a șasea) din 2 septembrie 2021 (cerere de decizie preliminară formulată de Győri Ítéltábla – Ungaria) – JZ/OTP Jelzálogbank Zrt., OTP Bank Nyrt., OTP Faktoring Követeléskezelő Zrt.

(Cauza C-932/19) ⁽¹⁾

[Trimitere preliminară – Protecția consumatorilor – Clauze abuzive – Directiva 93/13/CEE – Articolul 1 alineatul (2) – Articolul 6 alineatul (1) – Împrumut exprimat în monedă străină – Diferență între cursul de schimb aplicabil la deblocarea fondurilor împrumutate și cel aplicabil la rambursarea lor – Reglementare a unui stat membru care prevede înlocuirea unei clauze abuzive cu o dispoziție de drept național – Posibilitatea instanței naționale de a invalida în întregime contractul care conține clauza abuzivă – Eventuală luare în considerare a protecției oferite de respectiva reglementare și a voinței consumatorului în ceea ce privește aplicarea acesteia]

(2021/C 431/26)

Limba de procedură: maghiara

Instanța de trimitere

Győri Ítéltábla

Părțile din procedura principală

Apelant: JZ

Intimate: OTP Jelzálogbank Zrt., OTP Bank Nyrt., OTP Faktoring Követeléskezelő Zrt.

Dispozitivul

Articolul 6 alineatul (1) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei legislații naționale care, în ceea ce privește contractele de împrumut încheiate cu un consumator, sancționează cu nulitatea o clauză privind diferența de schimb valutar considerată ca având caracter abuziv și obligă instanța națională competentă să o înlocuiască cu o dispoziție de drept național care impune utilizarea unui curs de schimb oficial, fără să prevadă posibilitatea ca această instanță să admită cererea consumatorului în cauză prin care se solicită anularea în întregime a contractului de împrumut, chiar și atunci când instanța ar aprecia că menținerea contractului ar fi contrară intereselor consumatorului, în special având în vedere riscul valutar pe care acesta ar continua să îl suporte în temeiul unei alte clauze din contractul menționat, cu condiția ca această instanță să fie, în schimb, în măsură să constate, în cadrul exercitării puterii sale suverane de apreciere și fără ca voința exprimată de consumator să poată prevala asupra acesteia, că punerea în aplicare a măsurilor prevăzute de legislația națională respectivă permite restabilirea în drept și în fapt a situației în care s-ar fi găsit consumatorul în lipsa acestei clauze abuzive.

⁽¹⁾ JO C 161, 11.5.2020.

Recurs introdus la 3 septembrie 2021 de Fondazione Cassa di Risparmio di Pesaro și alții împotriva Hotărârii Tribunalului (Camera a treia) din 30 iunie 2021 în cauza T-635/19, Fondazione Cassa di Risparmio di Pesaro și alții/Comisia

(Cauza C-549/21 P)

(2021/C 431/27)

Limba de procedură: italiana

Părțile

Recurente: Fondazione Cassa di Risparmio di Pesaro, Montani Antaldi Srl, Fondazione Cassa di Risparmio di Fano, Fondazione Cassa di Risparmio di Jesi, Fondazione Cassa di Risparmio della Provincia di Macerata (reprezentanți: A. Sandulli, S. Battini, B. Cimino, avocați)

Cealaltă parte din procedură: Comisia Europeană

Concluziile recurentelor

Recurentele solicită Curții:

- anularea Hotărârii din 30 iunie 2021, pronunțată de Tribunalul Uniunii Europene, Camera a treia, în cauza *Fondazione Cassa di Risparmio di Pesaro și alții/Comisia* (T-635/19);
- în consecință, astfel cum s-a solicitat în primă instanță, stabilirea și constatarea răspunderii extracontractuale a Comisiei Europene pentru împiedicarea, prin instrucțiuni nelegale transmise autorităților italiene, recapitalizarea Banca delle Marche de către Fondo Interbancario italiano per Tutela dei Depositi;
- prin urmare, obligarea Comisiei Europene să repare prejudiciile cauzate recurentelor, evaluate potrivit criteriilor expuse în cererea de chemare în judecată sau într-un quantum diferit considerat ca fiind echitabil;
- sau, în orice caz, trimiterea cauzei la Tribunal în vederea examinării restului motivelor acțiunii în rimă instanță;
- obligarea Comisiei Europene la plata cheltuielilor de judecată aferente ambelor grade de jurisdicție.

Motivele și principalele argumente

1. Primul motiv de recurs: vădita denaturare și apreciere eronată a situație de fapt și a elementelor de probă prezentate în primă instanță, neexaminarea unui element de fapt determinant, precum și motivarea ilogică și eronată

Potrivit Tribunalului, materialul probator de la dosar nu ar fi suficient pentru a demonstra că decizia autorităților italiene a fost condiționată în mod decisiv de Comisie și că, astfel, acestea nu ar fi decis în mod autonom, pe baza propriilor evaluări, termenele, modalitățile și condițiile rezoluției Banca delle Marche. Pe scurt, potrivit Tribunalului, rezoluția Banca delle Marche de către autoritățile italiene ar fi fost în esență determinată de starea de incapacitate a acesteia. Pentru acest motiv, deși s-a opus/a împiedicat salvarea de către FITD, Comisia nu poate fi considerată responsabilă de decizia de rezoluție a Banca delle Marche. Această expunere demonstrează o denaturare vădită a elementelor de probă. Ansamblul elementelor de fapt, al probelor și al indiciilor apărute și documentele confidențiale obținute în cursul procedurii sunt fără echivoc: autoritățile italiene au răspuns, în fiecare etapă, condiționării eficiente și insurmontabile rezultate din instrucțiunile primite de la Comisia Europeană. Din înscrisurile de la dosarul din primă instanță reiese astfel cu certitudine: (i) că autoritățile italiene au încercat orice soluție alternativă posibilă la rezoluția Banca delle Marche și că acest lucru a fost făcut imposibil de opoziția Comisiei Europene; (ii) că aceste soluții alternative ar fi limitat într-o foarte mare măsură efectele negative asupra deținătorilor de acțiuni și de obligațiuni.

2. Al doilea motiv de recurs: încălcarea și/sau aplicarea greșită a articolului 340 al doilea paragraf TFUE, în special a cerințelor referitoare la constatarea unei legături de cauzalitate stabilite de dreptul Uniunii, precum și la încălcarea principiului efectivității și al proximității probei

În cadrul verificării legăturii de cauzalitate, Tribunalul a confundat în mod vădit cauza „determinantă” și cauza „exclusivă” a prejudiciului. Este cert că comportamentul Comisiei ar putea să nu fi fost cauza „exclusivă” a rezoluției Banca delle Marche. Cu toate acestea, astfel cum au probat și au demonstrat pe larg recurentele în cadrul procedurii în primă instanță, acest comportament al Comisiei a reprezentat cu siguranță o cauză „determinantă” a acestei rezoluții. Prin urmare, excluzând existența unei legături de cauzalitate pentru simplu motiv că comportamentul denunțat al instituției europene nu fusese cauza „exclusivă” a prejudiciului invocat de recurenți, Tribunalul a săvârșit o eroare vădită de drept în interpretarea noțiunii de „legătură de cauzalitate suficient de directă”. De aici rezultă încălcarea și/sau aplicarea eronată a articolului 340 al doilea paragraf TFUE și a principiului efectivității și proximității probei.